

Βάση τῆς Ποιότητας ζωῆς ἡ ἐνεργὸς ἀγάπη

● Τοῦ Δρα Χαραλάμπη Μ. Μπούσια

Μεγάλου Ὑμνογράφου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας

Στὴν ἐποχή μας, ἐποχή ἄκρατου εὐδαιμονισμού, ἡ ποιότητα τῆς ζωῆς σχετίζεται μὲ τὴν ἐξασφάλιση μιᾶς ἀνέφελης νομῆς τῶν προϊόντων καὶ τῶν ὑποπροϊόντων τῆς εὐμάρειας. Τὸ «κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα» καὶ τὸ καθημερινὸ τρέξιμο γιὰ τὴν αὐξησὶ του ὀρίζεται σὰν στόχος μας. Ὁ ὄρος «ποιότητα ζωῆς» δὲν ἐκφράζει τὴν ἀγωνία καὶ τὸν ἀγῶνα γιὰ μιὰ συνεχῆ ἀναβάθμιση τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, γιὰ ἰσόρροπο καταμερισμὸ τῶν ἀγαθῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ γιὰ ἰσότητα στὴν ἐκπαίδευση, τὴν υἰεία, τὴ δι-ασκέδαση. Ὅλοι μας, ἀπλοὶ μαχητὲς στὴ μάχη τοῦ βιοπορισμοῦ ἐντυπωσιασμένοι ἢ παραπλανητικὰ παγιδευμένοι ἀπὸ τὴν ποιότητα, ποὺ προβάλλουν τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως καὶ ὑπόσχονται μεγαλόστομα οἱ θέλοντες «ἄρχειντῶν ἔθνῶν» (Μαρκ. ι' 42) ἀναζητοῦμε τὸ ὄνειρεμένο χρυσοφόρο κοίτασμα τῆς ἀναβαθμίσεως τῆς ποιότητος ζωῆς μας. Τὸ ἀναζητοῦμε στὴν ὕλη, στὸ χρῆμα, στὴν ἀπόκτηση περιουσιακῶν στοιχείων, στὴν ἀκριβὴ διασκέδαση, στὸν ἀνέμελο τουρισμὸ, ποὺ προβάλλει περισσότερο ἀπὸ τὰ ἀξιοθέατα τὶς τρυφηλὲς ἀπολαύσεις, τὴν πολυφαγία, τὴν ἄκρατη οἰνοποσία καὶ ποτοποσία, τὶς κάθε εἴδους σωματικὲς ἡδονές, ποὺ ἔχουν ἔμβλημά τους τὴν ἀποστροφή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴ ρήση: «φάγωμεν, πίωμεν, αὐριον γὰρ ἀποθνήσκωμεν» (Α' Κορ. ιε' 32).

Τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι, ὅσο ἐπιζητοῦμε τὴ βελτίωση τῆς ποιότητος ζωῆς μας σὲ ὕλικὲς ἀπολαύσεις, τόσο ἐμπλεκόμεσθε στὰ δίχτυα τῆς διαφθορᾶς, τῆς ἀκαταστασίας καὶ τῆς κραιπάλης. Ἡ βελτίωση τῆς ποιότητος ζωῆς πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ πνευματικὴ ἀναβάθμιση, ἀπὸ κένωση τῆς ἀγαπώσας καρδιᾶς μας, ἀπὸ ὑπέρβαση τῆς φτώχειας μὲ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς συμπάθειας καὶ τῆς ἀγάπης μας, ἀπὸ περιορισμὸ τῶν στερήσεων καὶ τῶν βασάνων τῶν ἀδελφῶν μας, ἀπὸ κορεσμὸ πνευματικῶν ἐνδιαφερόντων, ἀπὸ ἀκύρωση τοῦ πειρασμοῦ τῆς χλιδῆς καὶ τῆς ἐπιδεικτικῆς τάσεως τοῦ πλοῦτου καὶ τῶν ἀγαθῶν, στὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς μᾶς ὄρισε διαχειριστές, ἀφοῦ τίποτα δὲν μᾶς ἀνῆκει, τίποτα δὲν μᾶς συνοδεύει ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα στὴν πέραν τοῦ τάφου ζωῆ. Ἡ ὕλικὴ εὐμάρεια καὶ ὁ ὕλικὸς πλοῦτος ἐπηρεάζουν ἀρνητικὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ

Πνεύματος, ἡ ὁποία μὲ τὴ σειρά τῆς ἐπηρεάζει διαχρονικὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ποιότητος ζωῆς ὄλων μας.

Παντοῦ γύρω μας βλέπουμε νὰ προβάλλεται ἡ χλιδάτη ζωὴ, ὁ εὐκόλος πλουτισμὸς, οἱ ἀνέσεις, ὁ διαφημισμένος ἀνθρωπισμὸς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ μακρινούς λαούς, ἐνῶ παραβλέπουμε τοὺς πλησίον μας, τοὺς ἀφήνουμε νὰ ὑποφέρουν καὶ παραμένουμε ἀδρανεῖς στὶς ἐκκλήσεις τους, ποὺ μᾶς κοιτάζουν καὶ φωνάζουν μαζὶ μὲ τὸν παράλυτο τῆς Βηθεσδᾶ «Ἄνθρωπον οὐκ ἔχω» (Ἰωάν. ε' 7). Ἡ ποιότητα ζωῆς, ποὺ προβάλλεται δὲν εἶναι ἀναβαθμιζόμενη ποιότητα ζωῆς, ἀλλὰ ἐκφυλιστικὴ ποιότητα ζωῆς μὲ σοβαρὲς ἀρνητικὲς συνέπειες στὸν χαρακτήρα καὶ τὸν βίον τῶν σύγχρονων ἀνθρώπων. Ἄν διανοιχθοῦν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς μας, ὅπως τοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ Κλεόπα στὴν πορεία τους πρὸς Ἐμμαοὺς (Λουκ. κδ' 31), θὰ διαπιστώσουμε αὐτό, ποὺ ἀναφέρει ὁ Ψαλμωδὸς «Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἔως ἐνός» (Ψαλμ. ιγ' 3). Ἡ ποιότητα ζωῆς τῶν πολλῶν μακριὰ ἀπὸ τὸν Χριστό, μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐνεργὸ ἀγάπη, ἀποτελεῖ ἐξαθλίωση, κατὰπτωση, κατηφορικὴ διασκέδαση, ἀγορὰ τοῦ αἰωνίου θανάτου, ἀφοῦ, «τὰ ὀψώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος» (Ῥωμ. στ' 23).

Ἡ λαχτάρα τῆς ἀναβαθμίσεως τῆς ποιότητος ζωῆς μας πρέπει νὰ στοχεύει στὴν ἀνάπλαση τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου, στὴν ἀναζήτηση καὶ θεραπεία τῶν ἀναγκῶν τῶν πλησίον μας, στὴν ἐφευρετικὴ ἀγάπη, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀναχατίσουν τὰ ὁποιαδήποτε προβλήματα, προσωπικά, οἰκογενειακά, κοινωνικά. Τὸ μυαλὸ καὶ ἡ καρδιά μας πρέπει νὰ κτυπᾶ ἀγαπητικὰ, καὶ νὰ μεταποιεῖται σὲ τόλμη θυσιαστικὴ, ἀφοῦ ὁ Θεὸς μας δὲν μᾶς ἔδωσε «πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμει καὶ ἀγάπης» (Β' Τιμ. α' 7). Καὶ αὐτὸ τὸ δυναμικὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης μας προέρχεται ἀπὸ τὴ δύναμη τῆς πίστεώς μας.

Δὲν σημαίνει ποιότητα ζωῆς ὑπεραφθονία ἀγαθῶν στὰ ψυγεῖα μας καὶ στὶς ἀποθήκες μας. Δὲν σημαίνει ποιότητα ζωῆς καλοφαγία, ποὺ καταλήγει στὴν παχυσαρκία, ἐνῶ ὑποφέρουμε ἀπὸ πνευματικὴ ἀνορεξία. Δὲν σημαίνει ποιότητα ζωῆς ποικιλία ἐκκωφαντικῶν ἀκουσμάτων, τὰ

όποια, ἀντὶ νὰ ἡρεμοῦν καὶ νὰ γαληνεύουν τοὺς ἀκροατῆς τους, ἐκνευρίζουν καὶ ἐρεθίζουν. Ποιότητα ζωῆς σημαίνει νὰ μὴ βρίσκονται ξεχασμένοι συνάνθρωποι μας στὰ νοσοκομεῖα ἢ σὲ ἄλλα ἰδρύματα, γηροκομεῖα, φυλακές, ὄρφανοτροφεῖα ἢ καὶ μόνοι καὶ ἔρημοι στὰ σπίτια τους, χωρὶς κανένα ἐπισκέπτη, ὁ ὁποῖος νὰ τοὺς προσφέρει λίγη δροσιὰ ἀνθρώπινης παρουσίας, ἕνα ποτήρι «ψυχροῦ ὕδατος» (Ματθ. ι´ 42), ὅπως λέει ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας. Ποιότητα ζωῆς σημαίνει θέρμανση τῶν καρδιῶν μὲ ἀγάπη, αὐτῆς, ποὺ στὶς ἡμέρες μας ἐψύγη, καὶ δὲν θερμαίνει τοὺς γύρω μας. Τὸ χαμόγελο, δυστυχῶς, πάγωσε στὰ χεῖλη μας ἢ ὑποκριτικὰ παρουσιάζεται, καὶ δὲν χαροποιεῖ τίς καρδιές. Ἔτσι δὲν ἀναβαθμιζόμαστε στὸ ποιοτικὸ σκέλος τῆς ζωῆς μας. Ποιότητα ζωῆς σημαίνει ἀπόρριψη τοῦ λιμοῦ «τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Κυρίου» (Ἀμὼς ν´ 11) καὶ ἀναζήτηση τοῦ δροσεροῦ ὕδατος, ποὺ ζωογονεῖ τίς ψυχές, καὶ τίς κάνει νὰ τὸ ἀναζητοῦν, λέγοντας μαζί μὲ τὴ Σαμαρεῖτιδα: «Δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ» (Ἰωάν. δ´ 15). Ποιότητα ζωῆς σημαίνει ψυχικὴ εἰρήνη, οἰκογενειακὴ γαλήνη, κοινωνικὴ ἰσορροπία, μακριὰ ἀπὸ ἄκαιρες ἐκτονωτικὲς ἐξάρσεις καὶ ἐγωιστικὲς κορῶνες ἀντιπαραθέσεων, ποὺ καταλίγουν σὲ ψυχικὸ, οἰκογενειακὸ καὶ κοινωνικὸ μαρασμό, καὶ δείχνουν ἔλλειμμα ἀγάπης.

Ἀδελφοί μου, ἄς μὴν ἀναζητοῦμε τὴν ποιότητα ζωῆς σὲ ἐπιφανειακὲς ἀνέσεις, στὴν καλοπέραση, στὴν ἐπιζήτηση τοῦ λιγότερου καθημερινοῦ μόχθου, στὸν ἐπιβαλλόμενο ἀπὸ ἔξω τρόπο ζωῆς μας, ποὺ μᾶς κάνει νὰ πιθηκίζουμε, νὰ ἀκολουθοῦμε ξενόφερτα μοντέλλα ἀνέμελου βίου, τὰ ὁποῖα νομίζουμε ὅτι βελτιώνουν τὴν ποιότητά μας, ἐνῶ μᾶς τὴ χειροτερεύουν, ἀφοῦ μᾶς κλείνουν τὰ μάτια στὶς ἀνάγκες τῶν γύρω μας καὶ μᾶς περιχαρᾶκόνουν στὸ ἐγὼ μας, τὸ ὁποῖο σὰν νάρκισσοι, ἐκτρέφουμε καὶ περιθάλλουμε. Ἀναβαθμίζοντας τὸ ἐγὼ μας, ὑποβαθμίζουμε τὴν κοινωνικὴ μας συμπεριφορά, ὑποβαθμίζουμε τὴν ἀγάπη μας, πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν πλησίων μας, στὰ ὁποῖα πρέπει πάντοτε νὰ βλέπουμε τὸν ἴδιο τὸν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ, τὴν ἐσταυρωμένη ἀγάπη, τὴν ὄντως Ἀγάπη. Ὑποβαθμίζοντας συνεπῶς τὴν ἀγάπη μας ὑποβαθμίζουμε καὶ τὴν ποιότητα ζωῆς μας, ποὺ εἶναι συνάρτηση τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, μέσα στὸ ὁποῖο ζοῦμε καὶ κινούμαστε. Φανταζόμαστε ποτὲ νὰ εὐημεροῦμε σ´ ἕνα κόσμος, ποὺ πεινᾷ καὶ ὑποφέρει; Φανταζόμαστε νὰ εἰρνεύουμε σ´ ἕνα κόσμος, ποὺ ζεῖ τὴν ἀντάρρα τοῦ πολέμου καὶ τοῦ θανάτου; Φανταζόμαστε νὰ διασκεδάσουμε σ´ ἕνα κόσμος, ποὺ πονᾷ, ποὺ στενάζει ἀπὸ θλίψεις καὶ βάσανα; Φανταζόμαστε νὰ εἴμαστε οἱ μόνοι ὑγιεῖς σ´ ἕνα κόσμος, ποὺ πάνδημη ἀσθένεια τὸν καθιλώνει στὸ κρεββάτι τοῦ πόνου; Στὶς τραγικὲς αὐτὲς στιγμὲς ἡ ποιό-

τητα ζωῆς πηγαίνει περίπατο. Ἀντίθετα σ´ αὐτὸ τὸν κόσμος, τὸν κατατρεγμένο, τὸν ἄρρωστο, τὸν θλιμμένο, τὸν πολεμώμενο, τὸν πεινασμένο, τὸν βασανισμένο, βελτιώνουμε τὴν ποιότητα ζωῆς μας, ἐὰν προσεγγίζουμε τὸν πλησίον μας, τοῦ δείχνουμε σπλάχνα ἐλέους καὶ οἰκτιρῶν, τὸν συμπαθοῦμε, συνοδυνόμαστε καὶ συστενάζουμε μαζί του. Δίνοντας ἀγάπη βελτιώνουμε τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς, γιατί πλουσιοπάροχα ὁ εὐεργέτης μας Κύριος πολλαπλασιάζει τὰ ἀγαθὰ μας καὶ ὄχι μόνο σ´ αὐτὴ τὴ ζωὴ μᾶς χαροποιεῖ μὲ ἀληθινὴ χαρά, ἀλλὰ καὶ στὴ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν μᾶς περιμένει, νὰ μᾶς καταστήσει κοινωνοὺς τῶν ἀγαθῶν Του, «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ

ἠτοίμασε Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτόν» (Α´ Κορ. β´ 9). Ἡ πραγματικὴ πίστη μας ἄς γίνῃ ἐνεργὸς ἀγάπη, ἄς γίνῃ εἰρήνη, καὶ τότε νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ἡ ποιότητα τῆς ζωῆς μας δὲν θὰ εἶναι μόνο βελτιωμένη, ἀλλὰ ἀρίστη, θεάρεστη, στεφανωμένη ἀπὸ τὸν δωρεοδότη καὶ στεφοδότη Ἰησοῦ μας. Ἄς μὴ ζητᾶμε συνεχῶς περισσότερα, γιὰ νὰ βελτιώσουμε τὴν ποιότητα ζωῆς μας, ἀφοῦ οἱ ὑλικὲς ἀνάγκες μας καθημερινὰ αὐξάνονται. Εἴμαστε ἀχόρταγοι· ἀχόρταγοι στὰ μάτια, ποὺ ὅτι βλέπουμε θέλουμε νὰ τὸ ἀποκτήσουμε· ἀχόρταγοι σὲ αὐτὰ, ποὺ ἀκοῦμε, καὶ δὲν μᾶς ὠφελοῦν· ἀχόρταγοι σὲ ὅλες τίς ἐπιθυμίες μας. Γράφει γι' αὐτὸ ὁ Ἐκκλησιαστής: «Οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὄραν καὶ οὐ πληρωθήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως» (Ἐκκλ. α´ 8).

Ἄς μὴ λησμονοῦμε, τέλος, ἀδελφοί μου, τὴ σοφὴ καὶ διαχρονικὴ διαπίστωση τῆς Ἐκκλησίας μας: «Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπέινασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».